

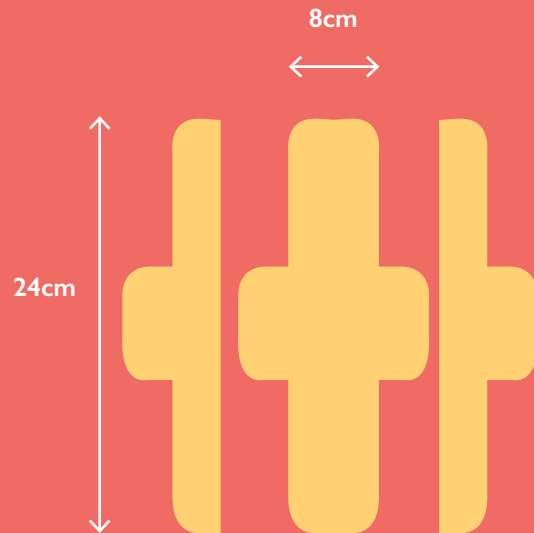
Ka mwakuezeza za kutina kwatasi kwahae

1. Mupume sisupo sa likalulo ze talu mo kuboniselizwe fa siswaniso fa lisila le litile. Butelele buswanela ku ba lisentimita ze mashmi a mabeli ka a mane mi mafelelezo a lobapeli ha lipumiwa.

2. Mungunganye mafelelzo a malalu ao ka kualuka, musike mwaluka kwaneku yeñwi ko kuotolohile hande.

3. Cwale munge lisila le liñwi le liswana inge la boya, mupume lisilaleo kueza simbangu sa 22 x 28cm.

4. Mupute lisila leo lelianya hane ili kuli i be 22cm x 7cm mi mubeye mwahali.

- 4 -

Kuli mufumane mañusa a mañata mulizeze kapa kuikopanya ni makolo ao:

1. Ofesi ya kansela wa silalanda
2. Ofesi ya likolo la tolopo
3. Babeleki b aba yemela sicaba mwasilalanda
4. Babeleki ba ba bona za makete a sicaba mwasilalanda
5. Likolo la Makete ni Pabalelo ya Sicaba
6. Likolo la Njimi, Mezi ni Pukelezo ya naha

- 5 -

Makete kuamana ni za kuyauka

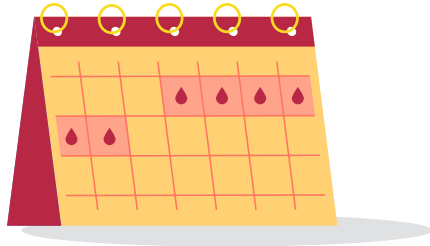

Luna hamoho lu kona kuluta likalibe za silalanda sa luna kuamana ni makete a kuyauka

KFW

DW
DEVELOPMENT
WORKSHOP

1. Kuyauka kiñi?

- Kuyauka ki mukwa o bana ba basizani ba i pumana kuona kanako ya kuhula.
- Kuyauka ki nto ye ezahala ka kupazuha kwalitalo lanzwalo ka kweli ni kweli.
- Yeo ikala mutu ha na ni lilimo ze lishumi ka zepeli ni kuzwelapili cwalo mwalilimo ze mashumi a mane ka a ketalizoho kuisa mashumi a ketalizoho ka a ketalizoho

2. Mabaka tuna kiasi?

- Kuyauka kuezahanga kasumulaho amazazi a mashumi a mabeli ka a lobapeli mi kukona kuunga mazazi a ketalizoho kuisa kwaviki mutumbi.
- Mali a sinyeha ku mutu ya yaukile a kona ku ba a li millilita ze mashumi a malalu ka ze ketalizoho.
- Kuyauka kuzibahala kakuutwa butuku fa sinye.
- Kunani butata bwamaswabisa a tiswa ki sizo ni kusa fumana mañusa a swanela.
- Kulofa kwasikolo kamita kutisiwa ki kuyauka.
- Za kutina kwatasi likona ku ba zetula kwamabasi a mamwi.
- Maata amubili ni buino bwa ngana yamina zipalelwa kuba ni buiketo hamuli kwakweli.

3. Pabalelo ka nako ya kuyauka

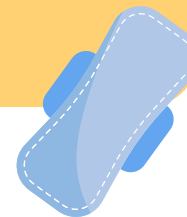
- Basizani bakona kubata tuso kumutu ya cilaukile ili kwasipatelanyana kappa ku ba babona za makete a sicaba kuli bakone kufumana tatululo.
- Musebelise za kutina kwatasi ze kenile
- Musebelise za kutina kwatasi ze kona kusebeliswa hape (Mubone za kulatelela kwamulaho).

4. Mukwa o salumelelwi wa kuyauka

- Basizani ni basali basike ba sebelisa masila kamba litino za kale, kappa makolonta kakuli likona ku baholofaza ni kutisa matuku ni ku saikutwa hande.
- Hape, mikwa ya sizo ye cwale ka mufuse, mushabati kappa matali ni zona lisike za sebeliswa
- Za kutina kwatasi ze sebelisizwe kale li sike za sebeliswa hape kakuli likona kutisa matuku.
- Kusebelisa limbuzi ze sika keniswa kappa kuyela ñanda fa ñandaleza likona kukeza kwakuyambula matuku.

5. Kiñi tuto ye haili ya butokwa ku luna kaufela?

- Mañi ni mañi uswanela kuziba lika kuamana ni kuyauka, kusabilaeza kappa waeza cwalo kapa haezi cwalo, kutusa basizani ba luna kuena hande sikolo.
- Kuyauka kungeha kuli ki kunutu mi kutata kwabashemi ba bamwi ku kuambola za yona kacwalo basizani ba bañata basiyala ba sina se baziba ni ku sakona kuitusa.
- Baituti baswanela kuutwisisa licinceh ze bafita kuzona ni kukona kuziba mwakuituseza.
- Basali ni basizani ba bukelezwe ka kufumana za kusebelisa ni kubasileleza kwamatuku ni maswabi a mwasilalanda.
- Kuzwisezapili mukwa wa kufa mañusa a tuto mwamandu a luna.
- Kususuweza kutwisiso ni tuto ya basizani ni basali kuli ba itusise mukwa o swanela ni o na ni makete ha ba yaukile.

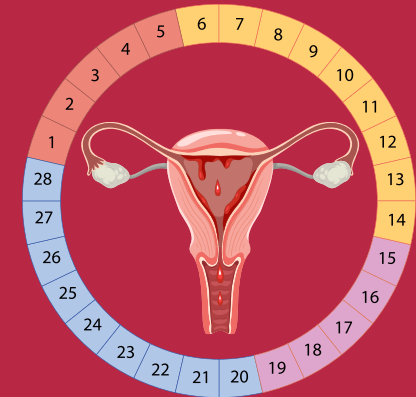
Mukoloko wa kuyauka

Kuyauka kuezahala mwakuhula kwa musali kasumulaho a mazazi a mashumi a mabeli kuisa mashumi a mane. Ni haikeli kuli kuyauka kukona kuezahala mwanako ifi kapa ifi kuzwa mwamazazi a mashumi a mabeli kapa a mane, kaufela mo kusalukile.

Kweli ni kweli litalo la nzwalo la itukiseza kuitwala, haiba lii lizwile mwaneku yemwi lii liya mwanzwalo.

Haiba kuli linunisizwe, lii la nzwalo liba le libunolo kwamupula mi kuyauka kwayema, kufitela musali ha sa sina mulwalo. Haiba lii ha li si kanuniswa, lafiti mwalitalo la nzwalo mi cwale litozwelel mwabusali ni mali. Kuzwa koo kubizwa nako kuyauka mi kuina mazazi a ketalizoho kuisa biki mutumbi.

Kuyauka kukona kuba ni kukula kappa matuku a yeza kulikuyauka kukona kuliyeha ka libiki zeñata. Kutokwa mi nuno mwamubili ku kusufaza kuyauka.

Nako ya kuyauka
Litalo la nzwalo li kala kulobeha mi kuyauka kwala.

Kalulo ya kuitukiseza kuitwala
Litalo la nzwalo li kala kuhula/kululuha

Kalulo ya kuitwala
Kalulo ya kuitwala ikona kuezahala ka lizazi la bushumi a mane

Kuitukisa kuyauka
Litalo la nzwalo la zwelapili ni kululuha. Haiba lii ha lisika nuniswa, mayemo a kupepa a fela mi litalo la itukiseza kulobeha.